

αἰγιαλοὺς ἀπερχόμενοι, καὶ ὕδωρ θαλάττιον ἀφθόνως ἀναλαμβάνοντες, τὰς κατοικίας αὐτῶν ἔρραινον· καὶ οὐ μόνον ταῦτα ἐτελοῦντο παρὰ τῶν ἀσυνετωτέρων, ἀλλὰ καὶ δι' ὅλης τῆς νυκτὸς ἀπὸ χόρτου*) πυρὰς ἀνάπτοντες, ἐπήδων ὑπεράνω αὐτῶν, καὶ ἐκληδονίζοντο, ἥτοι ἐμαντεύοντο περὶ εὐτυχίας ἢ δυστυχίας, καὶ ἄλλων τινῶν δαιμονιωδῶς. Τὰς δὲ ἐνθεν κακείθεν εἰσόδους αὐτῶν καὶ τὸ δωμάτιον, ἐν ᾧ ἐτελεῖτο ἡ κληδὼν, σὺν τοῖς παρακειμένοις ὑπαίθροις, χρυσίζουσι πέπλοις, καὶ σηρικοῖς κατεκόσμου ὑφάσμασι**). ἀλλὰ μὴν καὶ φυλλάσι δένδρων κατεστεφάνουσι, εἰς τιμὴν καὶ ὑποδοχὴν, ὡς εἶκε, τοῦ οἰκειωσαμένου αὐτοὺς Σατανᾶ. Ἄ δὴ πάντα ὁ ῥηθεὶς ἀγιώτατος πατριάρχης μετὰ πάσης ἐπιμελείας καταργηθῆναι ἐπέτρεψεν· ὃ καὶ γέγονε. Καὶ νῦν εὐδοκιμοῦντος τοῦ Θεοῦ, τὰ πάντα θεοστυγῆ ἔργα παντελῶς ἠπράκτησαν· ὡς ἐν ταῖς γειτονίαις ὄντων προκριωτέρων καὶ τῶν ἱερέων ἐπιτιμηθέντων, παντοίως φροντίζειν, καὶ μὴ παραχωρεῖν τοιοῦτόν τι γίνεσθαι.»

N. Γ. ΠΟΛΙΤΗΣ

*) Οὕτω καὶ νῦν ἄχυρα ἢ χόρτον, οὐδέποτε δὲ ξύλα, συνειθίζεται νὰ μεταχειρίζωνται εἰς τὰς πυρὰς τοῦ ἀγίου Ἰωάννου.

**) Τὴν ἡμέραν ταύτην εἶσι καὶ σήμερον ὅλαι αἱ οἰκογένειαι ἐκθέτουσιν εἰς τὸ ὑπαίθρον ἢ εἰς τοὺς ἐξώστιας τὰ πολυτιμότερα ὑφάσματα· λόγον δὲ τούτου φέρουσι τὴν διαφύλαξιν ἀπὸ ἐνδεχομένης φθορᾶς σητῶν, λησμονηθέντος, ὡς οὐχὶ σπανίως συμβαίνει, τοῦ κυρίως κατ' ἀρχὰς τὸ εἶδημον τοῦτο παραγαγόντος αἰαίου.

ΣΚΕΨΕΙΣ

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΑΣΤΥΚΟΥ
ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΚΩΔΙΚΟΣ

(Συνέχ. Ἰδε φυλλ. Α'.)

ΒΙΒΛ. Α'.

ΠΕΡΙ ΠΡΟΣΩΠΩΝ*)

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ

Περὶ ἀπολαύσεως, ἀποβολῆς καὶ ἀνακτήσεως τῶν ἀστυκῶν δικαιωμάτων.

Τὰ ἄρθρ. 14—28 ὀρίζοντα ποῖος εἶνε ἡμεδαπὸς καὶ ποῖος ἀλλοδαπὸς περιέχουν διατάξεις οὐχὶ τοῦ Ἀστυκοῦ Δικαίου, ἀλλὰ τοῦ Δημοσίου· ὅθεν ἀκαταλλήλως εὐρίσκονται ἐν τῷ ἀστυκῷ Κώδικι κατ' ἀπομίμησιν τῶν ἄρθρ. 9—24 τοῦ Γαλλικοῦ ἀστυκοῦ Κώδικος. Ἐπειδὴ δὲ ἀνήκουν εἰς ἄλλον κλάδον τοῦ Δικαίου ἢ τὸν Ἀστυκόν, δὲν θέλομεν ἐνασχοληθῆ ἐνταῦθα περὶ αὐτῶν, καίτοι κατὰ τινὰ ἔλλιπῶν, ὅπως μὴ ἐπεκτείνωμεν πέραν τοῦ δέοντος τὴν παροῦσαν μελέτην.

Ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρ. 10, φέροντος ὅτι «Πᾶς Ἕλληνας ἀπολαύει ἀπάντων τῶν ἀστυκῶν δικαιωμάτων» εἶνε παράδοξος· τίς ἠδύνατον ἀπολαύσει τῶν ἀστυκῶν δικαιωμάτων εἰὰν δὲν ἀπήλαυεν αὐτῶν ὁ Ἕλληνας; Ἡ διάταξις αὕτη εἶνε ἄστοχος ἀντιγραφὴ τοῦ ἄρθρ. 8 τοῦ Γαλλικοῦ Κώδικος. Ἄλλ' οἱ Γάλλοι νομοθέται ἠθέλον νὰ καθιερώσωσιν ὅτι οἱ ἀλλοδαποὶ δὲν ἀπολαύουσι πάντων τῶν ἀστυκῶν δικαιωμάτων· ἐπειδὴ ὅμως ὅτε ἔγραφον τὸ ἄρθρ. 8, δὲν εἶχον ἀκόμη προσδιορίσει τίνα δικαιώματα θὰ ἔχη καὶ τίνα δὲν θὰ ἔχη ὁ ἀλλοδαπὸς, καὶ ἐπομένως δὲν ἠδύνατον ἀπαριθμήσωσιν αὐτὰ, συνέταξαν τὴν διάταξιν ταύτην ὅπως ἔχει. Αὕτη δὲ μετηνέχθη παρ' ἡμῖν τοσοῦτον μᾶλλον ἀδεξιῶς ὅσον τὸ ἄρθρ. 15 τοῦ ἡμετέρου Νόμου καθιεροῖ τὸν

*) Περὶ τῆς ἀτελείας τῆς ἐπιγραφῆς ταύτης ἐγράψαμεν ἀνωτέρω.

γενικὸν κανόνα ὅτι καὶ οἱ ἄλλοδαποὶ ἀπολαύουσι παρ' ἡμῖν τῶν ἀστυκῶν δικαιωμάτων. Ἄρα τὸ ἄρθρ. 10 πρέπει νὰ διαγραφῇ.

Ἀπεναντίας δὲ ἡ προμνησθεῖσα διατάξις τοῦ ἄρθρου 15 εἶνε ὀρθοτάτη καὶ σύμφωνος πρὸς τὸν ὀρθὸν λόγον καὶ πρὸς τὸ πνεῦμα τοῦ ἡμετέρου αἰῶνος. Δι' αὐτοῦ οἱ ἡμέτεροι νομοθέται ἔλυσαν κατ' ἀρχὴν λῆαν ἐπιτυχῶς ἐν ζήτημα, ὅπερ ὁ Γαλλικὸς Ἀστυκὸς Κώδιξ ἀφῆκεν ἀμφίβολον. Δυστυχῶς ὅμως οἱ ἡμέτεροι Νομοθέται μὴ διορθώσαντες διατάξεις τινὰς τῆς ἡμετέρας Πολιτ. Δικονομίας ἐματαίωσαν τὰς συνεπειὰς τοῦ ὑπ' αὐτῶν προκηρυχθέντος γενικοῦ κανόνος, ἐφ' ὅσον ἀντίκεινται πρὸς ταύτας αἱ εἰδικαὶ διατάξεις τῆς Πολιτ. Δικονομίας, ὥστε καί τοι παραδεκτῆς γενομένης ἀρχῆς διαφόρου τῆς τοῦ Γαλλικοῦ Ἀστυκοῦ Κώδικος, τὰ ἀποτελέσματα εἰσὶ σχεδὸν τὰ αὐτὰ πρὸς τὰ τούτου, ἐνίοτε δὲ καὶ αὐστηρότερα, ὡς συμβαίνει ἐνταῖς περὶ προσωπικαῖς κρατήσεσι διατάξεσι τῆς Πολιτ. Δικονομίας.

Οἱ ἡμέτεροι Νομοθέται ὄφειλον τοῦλάχιστον κατὰ πρῶτον νὰ καταργήσωσι τὸ μέρος τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 28 τῆς ἡμετ. Πολιτ. Δικονομίας, ὅπερ εἰσαγαγὸν βαρύτερον περιορισμὸν εἰς τὰ δικαιώματα τῶν ἄλλοδαπῶν, φέρει κατὰ μίμησιν τοῦ ἄρθρ. 14 τοῦ Γαλλικοῦ Ἀστυκοῦ νόμου, ὅτι ὁ ἄλλοδαπὸς δύναται νὰ εἰσαχθῇ ἐνώπιον τῶν Ἑλληνικῶν δικαστηρίων ἐνεκα τῶν παρ' αὐτοῦ ἐν τῇ ἄλλοδαπῇ πρὸς ἡμεδαποὺς συνομολογηθεισῶν ὑποχρεώσεων. Τὰ πλείστα τῶν ξένων ἐθνῶν θεωροῦν τὴν διατάξιν ταύτην ὡς ἀντικειμένην εἰς τὸ δίκαιον τῶν ἐθνῶν (Fœlix, droit international privé, T. I. No 169)· φρονοῦμεν δὲ ὅτι οἱ ἡμέτεροι Νομοθέται ὄφειλον περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου νὰ μιμηθῶσι μᾶλλον τὸ κοινὸν δίκαιον τῆς Γερμανίας.

Κατὰ δεύτερον δὲ λόγον νομίζομεν ὅτι ἔπρεπε νὰ μεταρρυθμισθῶσιν αἱ διατάξεις τῆς ἡμετέρας Πολιτ. Δικονομίας περὶ προσωπικῆς κρατήσεως τῶν ἄλλοδαπῶν ἄρθρ. 999 § 1 καὶ 1145. Εἶνε

πολὺ σκληρὸν τῷ ὄντι νὰ ὑποβάλληται ὁ ἄλλοδαπὸς εἰς τὴν στέρησιν τῆς ἐλευθερίας του, ὅσον μικρὸν καὶ ἂν ᾔηνε τὸ χρέος του, καὶ νὰ ἐπιτρέπηται αὕτη ὡς μέτρον συντηρητικόν.

ΜΕΡΟΣ Β΄.

Περὶ τῶν ληξιαρχικῶν πράξεων.

Ἐν τῇ αἰτιολογικῇ ἐκθέσει τῆς ἐπιτροπῆς ἀναγινώσκομεν τὰ ἐξῆς· «Κατὰ τὴν ἀναθεώρησιν τοῦ ἤδη προεκδεδομένου μέρους τοῦ Κώδικος, ἡ ἐπιτροπὴ μετὰ μακρὰν συζήτησιν ἀπεφάσισε νὰ κατὰ πλειονοψηφίαν νὰ μὴ προβῇ εἰς μεταβολὴν συστήματος νομοθετηθέντος καὶ ἰδίως τῶν ληξιαρχικῶν βιβλίων. Καί τοι γνωρίζουσα ὅτι δὲν ἐφηρμόσθη ὁ θεσμὸς οὗτος ἐνεκα πολλῶν προσκομμάτων, ἐνόμισεν ὅμως ὅτι τὸ διάστημα τοῦ χρόνου ἀπὸ τῆς νομοθετήσεως τῶν ληξιαρχικῶν βιβλίων δὲν εἶνε ἀποχρῶν, διὰ νὰ σχηματίσῃ τις τὴν κρίσιν ὅτι εἶνε ἐν Ἑλλάδι ἀνεφάρμοστος. Ἐὰν εἰς τὴν δημόσιον ὑπηρεσίαν δοθῇ ἢ δέουσα ὠθησις, εἶνε ἐνδεχόμενον, ὅτι δὲν θέλουσι μείνει τὰ περὶ ληξιαρχικῶν βιβλίων ἀνεκτέλεστα, ὅπως αἱ διατάξεις δὲν εἴμιναν ἀνεκτέλεστοι, ἐκεῖ ὅθεν ἀπεμιμήθημεν καὶ ἅπαντα τὰ λοιπὰ μέρη τῆς νομοθεσίας.»

Ἐξεφράσαμεν ἤδη τὴν γνώμην ὅτι δὲν συμμεριζόμεθα τὴν ιδέαν τῆς πλειονοψηφίας τῆς Ἐπιτροπῆς περὶ μὴ ἀναθεώρησεως ἐν γένει τοῦ ἤδη προεκδεδομένου μέρους τοῦ Κώδικος. Περὶ δὲ τῶν ληξιαρχικῶν πράξεων κατ' ἰδίαν φρονοῦμεν ὅτι ἀπὸ τῆς 19 Νοεμβρίου 1856, ἡμέρας καθ' ἣν ἐδημοσιεύθη ὁ περὶ αὐτῶν νόμος, παρήλθε μέχρι σήμερον ἀποχρῶν χρόνος ὅπως πᾶς τις σχηματίσῃ τὴν κρίσιν ὅτι ὁ νόμος οὗτος καί τοι σύμφωνος πρὸς τὴν ἐπιστήμην χρήζει προσωρινῶν τροποποιήσεων, ὅπως ἐφαρμοσθῇ παρ' ἡμῖν. Τὸ αὐτὸ σύστημα ληξιαρχ-

χικῶν πράξεων κρατουμένων παρὰ ληξιαρχῶν ἢ τοι λαϊκῶν ὑπαλλήλων εἶχεν εἰσαχθῆ καὶ εἰς τὴν πρῶην Ἰόνιον πολιτείαν διὰ τοῦ Πολιτικοῦ Κώδικος· ἀλλὰ μετ' ὀλίγον οἱ Ἰόνιοι Νομοθέται βλέποντες, ὅτι αἱ διατάξεις αὐταὶ τοῦ Ἀσυκοῦ Νόμου ἔμενον νεκρὸν γράμμα, ἠναγκάσθησαν ν' ἀναθέσωσι διὰ τῆς ΜΓ' πράξεως τοῦ Ζ' Κοινοβουλίου τὴν σύνταξιν αὐτῶν εἰς τοὺς ἀρμοδίους ἱερεῖς ἢ λειτουργοὺς τῆς οἰκείας θρησκείας καὶ ἔκτοτε ὁ θεσμὸς τῶν ληξιαρχικῶν πράξεων ἠὲδοκίμησεν ἐν Ἑπτανήσῳ. Νομίζομεν ὅτι τὸ γεγονός τοῦτο ἔπρεπε νὰ ὀδηγήσῃ τοὺς ἡμετέρους νομοθέτας περὶ τοῦ καταλλήλου τρόπου, δι' οὗ δυνάμεθα ν' ἀποδώσωμεν τὴν ζωὴν εἰς τὰς διατάξεις τοῦ Νόμου τοῦ 1856 καὶ νὰ θέσωμεν ἐν τέρμα εἰς τὴν νομικὴν ἀβεβαιότητα, τὴν ὑπάρχουσαν ἐν Ἑλλάδι περὶ τῆς χρονολογίας τῆς γεννήσεως, τοῦ γάμου, τοῦ θανάτου, καὶ ἐν γένει τῶν γεγονότων, ἀφ' ὧν ἠρτηται ἡ κατάστασις τῶν προσώπων, ἀβεβαιότητα διευκολύνουσαν τὸν δόλον καὶ τὰς καταχρήσεις. Τὸ δὲ μέτρον ὑπερ προτεινομένης εἴσεται βεβαίως προσωρινόν, μέχρις οὗ παύσῃ ἢ εἰς τὰς δημοτικὰς θέσεις ἐκλογῆ ἀνθρώπων ἐντελῶς ἀγραμμάτων καὶ συνειθίσαν τὸ κοινὸν εἰς τὴν σύνταξιν τῶν ληξιαρχικῶν πράξεων, αἵτινες σήμερον τῷ εἶνε σχεδὸν ἄγνωστοι, πεισθῆ περὶ τῆς ὠφελείας ἣτις ὑπάρχει εἰς τὸ ν' ἀνατεθῆ ἢ φροντῆς αὕτη εἰς λαϊκοὺς ληξιαρχοὺς καὶ ἀποδεχθῆ τὴν μεταβολὴν ταύτην, τὴν ὁποίαν ἀπαιτεῖ ἡ ἐπιστήμη τοῦ δικαίου. Ἐξαιρουμένης ὅμως τῆς προσωρινῆς μεταβολῆς τοῦ προσωπικοῦ τῶν ληξιαρχῶν καὶ τῶν συνεπειῶν αὐτῆς, περὶ ὧν οἱ ἡμέτεροι Νομοθέται δύνανται νὰ ὀδηγηθῶσιν ἐκ τῆς προμνησθείσης ΜΓ' πράξεως τοῦ Ἰονίου Ζ' Κοινοβουλίου, νομίζομεν ὅτι ὁ περὶ τῶν ληξιαρχικῶν πράξεων ἡμέτερος νόμος τοῦ 1856 εἶνε ἐκ τῶν τελειοτέρων, καὶ εὐχαρίστως ἀναγνωρίζομεν, ὅτι οἱ συντάξαντες αὐτὸν ἐπήνεγκον ἀρκετὰς βελτιώσεις, ἅς ἀπῆλθον οἱ περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου συγγράψαντες ξένοι νομομαθεῖς.

ΜΕΡΟΣ Γ'.

Περὶ κατοικίας.

Ἐν τῷ ἡμετέρῳ νόμῳ παρελείφθη ἢ ἐν τῷ ἄρθρ. 109 τοῦ Γαλλικοῦ Κώδικος καὶ ἐν ἄλλοις Κώδιξι περιεχομένη διάταξις, ὅτι οἱ ἐνήλικοι ἢ χειράφετοι ἀνήλικοι, οἱ ὑπηρετοῦντες τινὰ ἢ ἐργαζόμενοι τακτικῶς παρά τινι καὶ συνοικούντες μετ' αὐτοῦ (οὐχὶ ὅμως καὶ αἱ ἔγγαμοι γυναῖκες αἱ εὐρισκόμεναι εἰς τοιαύτην κατάστασιν) ἔχουσι κατοικίαν τὴν τούτου. Διὰ τῆς διατάξεως ταύτης ὁ νομοθέτης τεκμαίρεται, ὅτι οἱ ἐν λόγῳ ἐνήλικοι ἢ χειράφετοι ἔχουν τὴν πρόθεσιν μεταβολῆς κατοικίας, διότι ἡ κυρία ἐγκατάστασις αὐτῶν εἶνε ἐν ᾧ τόπῳ ἐργάζονται ἢ ὑπηρετοῦσιν. Ἄγνοοῦμεν διὰ τίνα λόγον ἢ ἐπιτροπὴ τοῦ Κώδικος δὲν προσέθεσε παρομοίαν διάταξιν εἰς τὸ σχέδιον τοῦ Κώδικος.

Ἄγνοοῦμεν ἐπίσης διατί δὲν διεσάφισε τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθ. 95 τοῦ νομοσχεδίου τούτου φέροντος ὅτι κοὶ ἀναδεχθέντες ὑπηρεσίαν ἰσόβιον καὶ συνεχῆ ἔχουσι τὴν κατοικίαν αὐτῶν, ἐν ᾧ τόπῳ ἐνεργούσι τὴν ὑπηρεσίαν ταύτην. Οἱ ἡμέτεροι νομοδιδάσκαλοι διαφωνοῦσι περὶ τῆς ἐννοίας τῆς λέξεως «ἀναδεχθέντες» καὶ ἐπομένως ὀλοκλήρου τῆς διατάξεως. Ἀρκεῖ τάχα ἡ ἀποδοχὴ τῆς ὑπηρεσίας, ἢ δόσις τοῦ ὄρκου δηλονότι, ἄνευ τῆς πραγματικῆς μετακινήσεως εἰς τὸν τόπον τῆς ὑπηρεσίας, ἢ ἀπεναντίας ἀπαιτεῖται καὶ ἡ μετοίκησις, πρὸς ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρ. 95;

Εἶνε εὐχῆς ἔργον νὰ λυθῶσι τὸ ἄνωτέρῳ ζήτημα καὶ τὰ ἀκόλουθα, ἅτινα φιλονεικούνται ἐπίσης μεταξὺ τῶν νομοδιδασκάλων, ἦτοι·

α.) Ὁ ἀχειράφετος ἀνήλικος ἔχει κατοικίαν τὴν τοῦ ἐπιτρόπου καὶ ὅταν ἀκόμη ἔχη μητέρα μὴ ἐπίτροπον, πρὸ πάντων δὲ ὅταν αὕτη ἔχη τὴν ἐπιμέλειαν τῆς ἀνατροφῆς αὐτοῦ;

β.) Ἐν τίνι τόπῳ θέλει εἶσθαι ἡ κατοικία τῆς συζύγου ἀνδρὸς ἀπηγορευμέ-

νου καὶ ἔχοντος ἄλλον ἐπίτροπον ἢ τὴν σύζυγον αὐτοῦ;

γ.) Δύναται τις νὰ ἔχη δύο κατοικίας;

δ.) Δύναται τις οὐδεμίαν κατοικίαν νὰ ἔχη;

ε.) Δύναται ὁ ἀλλοδαπὸς νὰ ἔχη τὴν κατοικίαν του (δὲν πρόκειται περὶ διαμονῆς) ἐν Ἑλλάδι; (Ἀκολουθεῖ.)

Ν. ΔΑΜΑΣΚΗΝΟΣ

ΚΑΤΑΔΙΚΟΥ ΑΘΩΟΤΗΣ

ΔΙΗΓΗΜΑ

(Συνέχεια, ὄρα φυλ. 5'.)

ΣΤ'.

Ἡ κατὰ τοῦ Κ. Γορσᾶζ γενομένη ἀπόπειρα δολοφονίας παρήγαγεν εἰς ὅλον τὸν νομὸν τῆς Γιρόνδης ἐντύπωσιν οἷαν δὲν ἀνεμίμησκον καὶ αὐταὶ αἱ μᾶλλον πένθιμοι καταστροφαὶ αἱ ἐπελθοῦσαι πρὸ πολλῶν ἐτῶν. Ἡ ἡλικία καὶ ἡ παρουσία τοῦ θύματος, ἡ ὑπόληψις ἧς ἀπελάμβανεν ἐν τῷ τόπῳ ἡ ἀλλόκοτος ἀντίθεσις τῶν δύο κατηγορουμένων, ἔξω δὲν ὁ εἰς ἦτο ἄνθρωπος τοῦ κόσμου, ἐσυγγένευε μὲ τὰς καλλιτέρας οἰκογενείας τῆς Γιένης καὶ ἦτο γνωστὸς ἤδη διὰ τὰς τρέλας τῆς ἐκλελυμένης νεότητός του· ὁ δὲ ἄλλος κακούργος μόνις ἐξελθὼν ἐκ τῶν κατέργων, ὡς τοῦτο ἐβεβαιώθη ἐκ τῆς πρώτης ἀνακρίσεως· τέλος ἡ ἀσθένεια τῆς κυρίας Γορσᾶζ γενικῶς ἀποδοθεῖσα εἰς τὴν συζυγικὴν προσήλωσιν τοσοῦτῳ μᾶλλον ἀξίαν θαυμασμοῦ ὅσῳ τὸ ἀντικείμενον αὐτῆς ἦτο μᾶλλον γεροντικόν· ὅλαι αὐταὶ αἱ περιστάσεις, ἐφ' ὧν ἐπλανᾶτο ἀκόμη μυστηριώδης ἀβεβαιότης, εἶχον διεγείρει εἰς ὑψιστον βαθμὸν τὴν γενικὴν περιέργειαν. Ἐκαστος ἦτο ἀνυπόμονος νὰ λύσῃ τὸ αἵματηρὸν ἐκεῖνο αἶνιγμα. Οἱ κατηγορούμενοι πρὸ πάντων εἶχον καταστή τὸ

καθημερινὸν ἀντικείμενον πληθύος εἰκασιῶν, ἐξηγήσεων, συζητήσεων, καὶ στοιχημάτων μάλιστα προτεινομένων μετ' ἐπιμονῆς ἴσης ἐκατέρωθεν. Οἱ μὲν ἠρνοῦντο νὰ πιστεύσωσι τὴν ἐνοχὴν τοῦ Ἀρθούρου. Μὲ τὸ μέρος τοῦτο ἦσαν ὅλαι αἱ γυναῖκες αἰτινες ἠδύναντο μὲν νὰ πιστεύσωσιν ὅτι εἰς ἄνθρωπος ἀξίος τῆς συμπαθείας των ἠδύνατο νὰ διαπράξῃ ποιητικὸν ἔγκλημα, ἀλλὰ δὲν ἠδύναντο νὰ παραδεχθῶσιν ὅτι ἠθελε διαπράξει χυδαῖον ἔγκλημα.

— Εἶναι φοβερὸν, ἔλεγον εἰς Βορδῶ αἱ γυναῖκες τοῦ συρμοῦ· ὁ Κ. Δωβιὰν μὲ τὸν ὁποῖον ἐχορεύσαμεν τὸν παρελθόντα χειμῶνα, νὰ δολοφονήσῃ ἓνα γέροντα! Νέος μὲ καλοὺς τρόπους, πλήρης πείρας καὶ πνεύματος καὶ ἔχων μορφὴν ἀληθῶς ἰσπανικὴν! Αὐτός! νὰ πειραθῇ νὰ φονεύσῃ ἄνθρωπον διὰ νὰ κλέψῃ τὸ βαλάντιόν του! Ἀδύνατον!

Ἐὰν κατηγοροῦν τὸν Δωβιὰν ὅτι ἐνέπηξε τὸ ἐγχειρίδιόν του εἰς τὸ στήθος τοῦ Κ. Γορσᾶζ ἕνεκα ἡρωϊκοῦ τινος σκοποῦ, παραδείγματος χάριν διὰ νὰ τῷ ἀρπάσῃ τὴν γυναῖκά του, τὸ πρᾶγμα, ἂν καὶ φοβερὸν, θὰ ἐφαίνετο δυνατόν· καὶ αὐταὶ αἱ ῥομαντικαὶ ψυχαὶ δὲν θὰ ἠρνοῦντο οἶκτόν τινα εἰς ἔγκλημα ἐξευγενιζόμενον ὑπὸ τοῦ πάθους. Ἀλλὰ νὰ βυθίσῃ ἐγχειρίδιον εἰς τὴν καρδίαν ἀνθρώπου διὰ νὰ ἐρευνήσῃ ἀκολούθως τὰ θυλάκιά του, ἦτο ἔργον κακούργου καὶ ὄχι ἰππότου. Οὕτως ἐσυλλογιζέτο τὸ γυναικεῖον φύλον ὅπερ συνήθως σκέπτεται ὀρθῶς.

Ἀφ' ἐτέρου ὁ Καληχέρης δὲν ἐστερήθη προθύμων ὑπερασπιστῶν. Κατὰ πρῶτον εἶχεν ὑπὲρ ἑαυτοῦ τὸν μικρὸν λαὸν, φυσικῶς ἐχθρὸν τῆς ἀριστοκρατίας, καὶ ὅστις, μεταξὺ δύο κατηγορουμένων διαφόρου καταστάσεως, κλίνει εὐχαρίστως πρὸς τὸν ὀλιγώτερον ὑψηλὰ εὐρισκόμενον. Ἦρχοντο ἀκολούθως οἱ φίλοι τῆς ἀνθρωπότητος, οἱ ἐξ ἐπαγγέλματος φιλάνθρωποι, οἱ χειραφέται τῶν μαύρων καὶ ὅλοι οἱ ἐνασχολούμενοι περὶ τοῦ μέλλοντος τῶν ἐθνῶν καὶ τῆς κοινωνικῆς προόδου, φυλὴ ἀφθονοῦσα εἰς εὐαι-